Eitem: 4

Teitl: Cynllun Ariannol Llais 2025/26

Gweithredu / Action required	I'w ystyried a'i gymeradwyo
Amseru / Timing	Blynyddol
Argymhelliad / Recommendation	Gofynnir i'r Bwrdd: • Nodi a thrafod cynnwys yr adroddiad hwn • Adolygu a chymeradwyo Cynllun Ariannol 2025/26.
Risg / Risk	Risg i enw da a risg ariannol
Cyllid / Finance	Mae'r Gyllideb yn manylu ar y Cynllun Ariannol ar gyfer 2025/26. Mae Llywodraeth Cymru wedi cadarnhau'r gwerth. Ceir rhagor o wybodaeth yn yr adroddiad.
Amcan Cynllun Corfforaethol / Corporate Plan Objective	Tyfu a gwella fel sefydliad
Ecwiti, Amrywiaeth a Chynhwysiant / Equity, Diversity & Inclusion	Amherthnasol – Mae'r gyllideb ariannol wedi'i drafftio yn unol â'r cynllun blynyddol, sy'n sicrhau bod Llais yn ystyried ecwiti, amrywiaeth a chynhwysiant.
Cyfathrebu / Communications	Ticiwch un o'r blychau canlynol os bydd y gweithgaredd hwn yn cael effaith ar: **Mewnol:** ein pobl ☒ **Allanol:** ein cwsmeriaid/partneriaid/rhanddeiliaid ☒ **Allanol:** enw da ein sefydliad ☒
Cymeradwyaeth / Approval/Clearance	Joanne Bolton (Cyfarwyddwr Strategol Gweithrediadau a Gwasanaethau Corfforaethol)
Trafodaethau / Penderfyniadau Blaenorol / Previous discussions/decisions	Mae'r Bwrdd wedi trafod cyhoeddiad Llywodraeth Cymru ar gyllideb ddrafft Rhagfyr 2024 ar gyfer y flwyddyn ariannol 2025/26. Roedd angen gwneud rhagor o waith i sicrhau bod y cynllun blynyddol yn cael ei gyflawni o fewn ffigyrau'r gyllideb.
Awdur / Author	Katie Holliday, Cyfarwyddwr Cyllid
Dyddiad / Date	26 Mawrth 2025
Cefndir / Background	

Mae'r papur hwn yn amlinellu Cynllun Ariannol Llais ar gyfer 2025/26. Mae'n rhoi trosolwg cynhwysfawr o gyllidebau incwm a gwariant y sefydliad, risgiau ariannol allweddol, a'r adnoddau sydd eu hangen i gyflawni ei gynllun blynyddol.

Mae'n amlygu'r cyd-destun cyllidebol, gan gynnwys heriau a chyfleoedd, ac yn ceisio cymeradwyaeth y Bwrdd i sicrhau bod Llais yn parhau ar y trywydd cywir i gyflawni ei amcanion strategol.

Cyflwynwyd cyllideb ddrafft ar gyfer 2025/26 i Lywodraeth Cymru, a oedd yn gofyn am gynnydd o £759K dros gyllidebau sylfaenol 2023/24 a 2024/25. Mae'n bwysig nodi nad oedd cyllideb Llais wedi'i hadolygu ers ei sefydlu yn 2023.

Ym mis Rhagfyr 2024, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ei chyllideb ddrafft, gan fynd i'r afael yn rhannol â chyfyngiadau cyllidol Llais drwy ddyrannu cyllideb uwch o £8,295m (addasiad ar gyfer Cyfraniadau Pensiwn wedi'u Haddasu ar sail Profiad Blaenorol - SCAPE). Fodd bynnag, disgynnodd y gyllideb hon £192,000 yn brin o gais cyllideb wreiddiol Llais.

Cynhaliodd y Tîm Gweithredol adolygiad manwl o gyllideb ddrafft Llais, gan archwilio opsiynau a senarios amrywiol gan ystyried yr effaith ar gyflawni. Arweiniodd hyn at leihad mewn rhai meysydd gwariant, er mwyn sicrhau bod Llais yn parhau i allu cyflawni ei gynllun gweithredol tra'n aros o fewn y gyllideb a ddyrannwyd gan Lywodraeth Cymru.

Diweddariad ar Yswiriant Gwladol

Cadarnhaodd Llywodraeth y DU, fel rhan o Gyllideb yr Hydref y DU, y byddai llywodraethau datganoledig yn cael cyllid ychwanegol i wrthbwyso cost cyfraniadau Yswiriant Gwladol uwch cyflogwyr, y tu hwnt i'r symiau a ddyrannwyd yng Nghyllideb y DU.

Er nad yw lefel y cymorth ar gyfer Cyrff Hyd Braich Cymru wedi'i gadarnhau eto, mae disgwyl iddo ddilyn trywydd tebyg. Ym mis Rhagfyr 2024, hysbyswyd Llywodraeth Cymru, yn seiliedig ar strwythur presennol Llais, y byddai cyhoeddiad y Canghellor yn cynyddu costau Yswiriant Gwladol gan £120,000.

Manylion / Detail

Mae'r Cynllun Ariannol hwn yn amlinellu cyllideb Llais ar gyfer 2025/26 a'r risgiau ariannol allweddol ar gyfer y flwyddyn i ddod. Cyflwynir y cynllun i'r Bwrdd ei gymeradwyo, ac mae'n amlygu'r adnoddau ariannol sydd eu hangen i gyflawni'r

cynllun busnes Blynyddol.

Yn unol â Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog Llais, mae'r Cynllun Ariannol hwn yn sicrhau na fydd gwariant yn fwy na'r incwm a ddarperir gan Lywodraeth Cymru a'i Gweinidogion.

Llythyr Cyllid Llywodraeth Cymru

Fel y nodir yn Nogfen Fframwaith Llywodraeth Cymru, fel arfer caiff Llythyr Cyllid Llywodraeth Cymru ei gyhoeddi nid hwyrach na mis ar ôl i'r Senedd gytuno ar y gyllideb derfynol. Felly, dylai llythyr cyllid Llywodraeth Cymru ar gyfer Llais gael ei gyhoeddi erbyn 20 Mawrth 2025.

Mae swyddogion Llais wedi pwysleisio wrth gydweithwyr yn Llywodraeth Cymru fod y llythyr dyrannu yn hollbwysig er mwyn galluogi Llais i gyflwyno Cynllun Ariannol i'r Bwrdd ei gymeradwyo. Mae cydweithwyr yn Llywodraeth Cymru wedi rhoi sicrwydd y bydd y gyllideb a gymeradwywyd gan y Senedd yn gwasanaethu fel cyllideb gychwynnol Llais ar gyfer 2025/26.

Dylai hyn roi sicrwydd i'r Bwrdd y bydd y llythyr cylch gwaith a'r cyllid yn cyd-fynd â'r tabl isod.

SOCIAL JUSTICE					
RESOURCE					
Budget Expenditure Line	2025-26 Draft Budget December 2024	MEG to MEG Transfers	Transfers Within MEG	Transfers to / from Reserves	2025-26 Final Budget February 2025
	£000s	£000s	£000s	£000s	£000s
Citizen Voice Body	8,062	(134)	-	-	7,928
Citizen Voice Body - Non cash	367	-	-	-	367
Action: Citizen Voice Body	**8,429**	**(134)**	**-**	**-**	**8,295**

Tabl 1: Dyfyniad o dabl Prif Grant Gwariant Llywodraeth Cymru

Cyllidebau incwm

Er nad yw'r Llythyr Cyllid wedi'i gyhoeddi eto, mae Cyllideb derfynol Llywodraeth Cymru a gyhoeddwyd (uchod) yn cadarnhau mai cyfanswm cyllideb Llais yw £8.295m.

Cyllidebau adnoddau

Mae'r tabl isod yn rhoi trosolwg o ddyraniad cyllideb Llais dros brif feysydd gwariant y sefydliad. Mae'n dod i gyfanswm o £8,295K, sy'n cytuno i ddyfyniad tabl cyllideb Llywodraeth Cymru uchod. Mae'r gyllideb yn cynnwys ymrwymiad parhaus i ddatblygu ein gwasanaeth eiriolaeth cwynion, trwy barhau â rôl cyfnod penodol i arwain y darn hwn o waith.

Budget summary - Full Organisation

	2025/26 Draft Budget £'000	2025/26 Budget £'000
Salaries	6,368	6,259
Other staff costs	184	157
Accomodation costs	379	387
IT costs	919	917
Professional Fees	222	174
Variable costs	415	401
	8,487	**8,295**

Mae Atodiad 1 yn cynnwys dadansoddiad o'r gyllideb hon fesul rhanbarth / adran, yn ogystal â chyfansymiau cyfwerth ag amser llawn staff wedi'u dadansoddi fesul rhanbarth.

Adnoddau gan gynnwys cyllideb heb fod yn arian parod

Mae'r llinell gyllideb heb fod yn arian parod o £367K o fewn y dyfyniad o gyllideb Llywodraeth Cymru uchod, wedi'i dyrannu'n gyfan gwbl ar gyfer costau sy'n ymwneud â dibrisiad neu amorteiddiad asedau. Mae enghreifftiau'n cynnwys:

- Amorteiddiad system Rheoli Cysylltiadau Cwsmeriaid (CRM) Llais.
- Costau sy'n gysylltiedig â Chytundeb Lefel Gwasanaeth (SLA) TG Centerprise.
- Dibrisiad prydlesi llety.

Cyllideb cyfalaf

Ar hyn o bryd, nid oes cyllideb adnoddau cyfalaf wedi'i dyrannu i Llais ar gyfer 2025/26.

Wrth i Llais barhau i werthuso ei ystâd a thrafod prydlesi newydd, efallai y bydd angen gofyn am gyllideb gyfalaf i roi cyfrif am brydlesi anllywodraethol, yn unol ag arferion cyfrifyddu priodol. Yn ogystal, bydd y system CRM yn cael ei hadolygu, a gallai unrhyw ddiweddariadau neu welliannau gofynnol arwain at geisiadau am arian cyfalaf gan Lywodraeth Cymru.

Ymarfer VERS a'r Goblygiadau Cyllidebol Canlyniadol

Mae'r Bwrdd yn ymwybodol bod Llais wedi cychwyn Cynllun Gadael Swydd yn Gynnar o Wirfodd (VERS) yn ddiweddar. O ganlyniad, bydd swyddi gwag o fewn y strwythur presennol yn ystod chwarter cyntaf blwyddyn weithredol Llais yn 2025/26, gan arwain at rai arbedion cyllidebol.

Bydd Llais yn parhau i fonitro gwariant yn fisol, gan sicrhau bod adnoddau'n cael eu dyrannu'n briodol.

Rheoli heriau ariannu yn ystod y flwyddyn

Yn ystod 2024/25, nododd cydweithwyr yn Llywodraeth Cymru y dylid ymdrin ag unrhyw heriau ariannol sy'n deillio o setliad 2024/25 "yn ystod y flwyddyn". Mae'n bwysig ystyried y dull hwn ar gyfer 2025/26. Mae hefyd yn bwysig cydnabod y gall fod cyfleoedd untro ar gyfer cyllid ychwanegol, sy'n ymwneud â phrosiectau / darnau o waith penodol.

Yn 2024/25, rhoddodd Llywodraeth Cymru £684.5k ychwanegol mewn cyllid i Llais, wedi'i ddyrannu fel a ganlyn:

- £87.5k i gynorthwyo gyda'r gwaith o symud swyddfa i swyddfeydd sector cyhoeddus,
- £97k i gydnabod effaith yr argyfwng costau byw, a
- £500k i gynorthwyo gyda'r Cynllun Gadael Swydd yn Gynnar o Wirfodd.

Ar gyfer 2025/26, bydd Tîm Gweithredol Llais yn ystyried cyfleoedd, ac yn cysylltu â Llywodraeth Cymru pe bai cyllid ychwanegol ar gael.

Cymorth Grant (Arian parod)

Mae Fframwaith Llywodraethu Llywodraeth Cymru yn nodi: *"Ni ddylai cymorth grant arian parod gael ei dynnu i lawr cyn bod angen, gan fod cadw symiau gormodol o arian parod yn ddefnydd aneffeithlon o arian cyhoeddus. Rhaid i unrhyw gymorth grant heb ei wario a gedwir ar ddiwedd y mis neu ddiwedd y flwyddyn aros o fewn 4% a 2% yn y drefn honno o gyfanswm y cymorth grant arian parod a ddyfarnwyd ar gyfer y flwyddyn honno."*

Ar ôl cyfrif costau heb fod yn arian parod, gofyniad Cymorth Grant cychwynnol Llais ar gyfer 2025/26 yw £8.171m. Yn ogystal, mae Llywodraeth Cymru wedi cadarnhau y bydd £500k pellach yn cael ei ddarparu ym mis Ebrill 2025, i dalu'r costau arian parod sy'n gysylltiedig â'r cynllun Gadael Swydd yn Gynnar o Wirfodd.

Ar ôl cwblhau Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon Llais ar gyfer 2024/25, bydd Llywodraeth Cymru yn cael gwybod am ofynion Cymorth Grant terfynol Llais. Efallai y bydd angen addasiad pellach i gyfrif am gredydwyr a gariwyd ymlaen.

Atodiad A

Budget summary - analysed by department.

2025/26 Budget	Total	National Team	North Wales	Gwent	West Wales	Cardiff & VOG	Powys	Neath Port Talbot & Swansea	Cwm Taf Morgannwg
Salaries	**6,260,552**	1,949,112	821,432	585,089	676,476	573,670	518,251	513,964	622,559
Other staff costs	**157,300**	112,000	17,000	5,500	5,000	2,700	9,000	2,000	4,100
Accomodation costs	**387,061**	94,518	72,893	78,843	28,562	-	42,233	39,944	30,069
IT costs	**916,054**	903,233	2,236	1,640	2,348	1,541	1,457	1,670	1,929
Professional Fees	**173,922**	173,922	-	-	-	-	-	-	-
Variable costs	**400,941**	276,100	23,343	14,355	12,559	14,444	22,510	22,620	15,010
	8,295,830	**3,508,884**	**936,904**	**685,427**	**724,944**	**592,355**	**593,451**	**580,198**	**673,667**
Full Time Equivalents	**107.40**	26.00	15.20	11.24	11.81	11.48	9.56	10.31	11.80